

DEREKÜTÜĞÜN KÖYÜ (BAYAT-ÇORUM)'NDE KÜLTÜREL BİR JEOLJİK MİRAS ÖĞESİ: DEREKÜTÜĞÜN ANTİK BAKIR MADENİ

Yıldırım Güngör^a, Emin Çiftçi^b, Serkan Anđı^b, Direnç Azaz^a

^a*İstanbul Üniversitesi Jeoloji Mühendisliđi Bölümü, 34320 Avcılar İstanbul*

^b*İstanbul Teknik Üniversitesi Jeoloji Mühendisliđi Bölümü, 34398 Maslak İstanbul
(yildirimgungor@gmail.com)*

ÖZ

Dünya'da bilinen en eski antik bakır madeni Çorum'un Bayat İlçesi Derekütüğün Köyü civarında yer almaktadır. Burada Tersiyer yaşlı birimlerin içinde yaklaşık 20 adet antik bakır madeni bulunmaktadır. Çalışma alanında Oligosen-Miyosen yaşlı gösel çökme ortamında, menderesli akarsular tarafından taşınmış-biriktirilmiş kaba çakıl ve ince taneli (kum-silt-kil) kırıntılı sedimentlerden ibaret bir istif yüzeylenmektedir. Antik bakır galerileri bu birimler içine yer almaktadır. Yapılan çalışmalar, bu galerilerin birçoğunda 6500 yıl öncesine kadar uzanan bir madencilik faaliyeti yapıldığını ortaya koymuştur. Bakır madenciliğinin bu kadar geriye gitmesi hem jeolojik hem de arkeolojik anlamda oldukça önemlidir. Çalışma alanı bu haliyle önemli bir jeolojik miras ve dünya çapında bir jeosit olma özelliğini taşımaktadır. Galerilerde yapılan madencilik faaliyetlerinde kullanılan malzemeler ile cevher çıkarma ve elde etme tekniklerin sergilendiği bir müze, bölgeye ilgiyi artıracaktır. Bu çalışmada antik bakır galerilerin jeosit olma özellikleri ve bölgenin sürdürülebilir kalınmasına yapacağı katkılar tartışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Jeolojik miras

A CULTURAL GEOLOGICAL HERITAGE ELEMENT IN DEREKÜTÜĞÜN VILLAGE (BAYAT- ÇORUM): DEREKÜTÜĞÜN ANCIENT COPPER MINE

Yıldırım Güngör^a, Emin Çiftçi^b, Serkan Anı^b, Direnç Azaz^a

^aDepartment of Geological Engineering, İstanbul University, 34320 Avcılar, İstanbul

^bDepartment of Geological Engineering, İstanbul Technical University, 34398 Maslak, İstanbul
(gungory@istanbul.edu.tr)

ABSTRACT

The known oldest ancient copper mine in the world is located around the Çorum's Bayat District Derekütüğün Village. There are approximately 20 units of ancient copper mines inside the Tertiary aged units there. In the study area, in the Oligocene-Miocene aged lacustrine depositional environment, a sedimentary pile composed of coarse gravel and fine-grained (sand-silt-clay) clastic sediments, which have been carried-accumulated by the meandering rivers, is exposed. The ancient copper galleries take place inside these units. The studies performed have revealed that in most of these galleries, a mining activity dating back to 6500 years ago was realized. That the copper mining dates back that far is extremely important in geological and archeological terms. The study area has the characteristics of being an important geological heritage and a worldwide geosite with this situation. The materials used in the mining activities realized in the galleries and a museum in which the techniques of the ore extraction and obtaining will increase the interest in the region. In the study, the characteristics of being a geosite of the ancient copper galleries and the contributions that it will make to the sustainable development of the region will be discussed.

Keywords: Geological heritage